

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

phus à patre pro filiis suis eam impetraverat, sed Servator legatis ipsis calice, & baptismo crucis, ait: Calicem quidem meum bibetis, & baptismo, quo ego baptizor, baptizabimini: sedere autem ad dexteram meam & sinistram, non est meum, dare vobis: sed quibus paratum est à patre meo.

Nos methodi nostræ observantes, videbimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegesis.

Quando Deus Esa, 49. v. 15. ait: Nunquid potest mulier oblivisci infantem tuum, ut non misereatur filii uteri sui? considerandam nobis exhibet naturalem *5022*, quam parentes ergà liberos habent: hinc etiam est, ut quilibet pater & mater filii salutem pro virili querat & promoveat. Sicut id ipsum quoque videmus, in prælectâ Pericope, in Salome, quæ ob filiorum suorum temporalem salutem Christum accedit, eumque orat, ut præ aliis ipsis proedrian in Regno mundano, quale sibi finxerat, concederet: quod quidem non iniquum fuisset, nisi temporalibus duntaxat intenta, mundanum filiorum honorem & gloriam adeò sollicitè quævisset.

Querela respicit

I. Amorem liberorum præposterum. Videmus hunc in Salome filiorum Zebedæi matre, quæ in hâc persuasione est, si filios suos ad mundanam gloriam evehere pos-

sit, se optime ipsis providisse. Atqui nullatenus reprehendenda videtur, quod filiorum curam gerit: quomodo enim mater filii oblivisceretur? Esa. 49. v. 15. sicut igitur ex animo dolet de miseria filii, ut in muliere Cananæa pater, Matth. 15. v. 22. ita è diametro lætitiâ afficitur, quando videt liberos suos in mundo fortunatos esse, sicut Bathseba gaudium suum contestabatur, cum impetraret, ut filius suus Rex eligeretur, 1. Reg. 1. v. 30.

Sic hodiè tenus adhuc officium parentum requirit, ut salutem liberorum procurent,

1. In spiritualibus, ut eosdem non modo educet in disciplina, & admonitione Domini, Eph. 6. v. 4. illis verbum Dei acuant, Deut. 6. v. 7. & quidem ab ineunte ætate, exemplo Timothei, de quo S. Literæ memorant, quod à puero sacras literas didicerit, 2. Tim. 3. v. 15. quo pro consuetudine exercitatos habeant sensus, ad discretionem boni ac mali, Ebr. 5. v. 14. quod cum primis nostri officii erit, in hâc mundi senectâ, quia Satanas valdè negotiosus est, ut malitia mutet intellectum juventutis, & fictio decipiat animas illius, Sap. 4. v. 11. Sed & parentes Christiani sedulo orent pro liberis suis, Deum sollicitantes, ut intellectum illorum illuminet, & det illis secundum divitias gloriæ suæ, virtute corroborari per Spiritum ejus, in interiori homine, Eph. 3. v. 16. ut doceat eos facere voluntatem suam, & Spiritus suus bonus deducat eos in terrâ rectâ, Psal. 143. v. 11. ut custodiat eos à pravo sodalicio, fascinatio enim nugacitatis obscurat bona, Sap. 4. v. 12. ut iisdem Angelos suos associet, qui custodiant eos in viis suis, Pl. 91. v. 11. Ejusmodi oratio

oratio parentum pro liberis suis, non sine fructu erit: nam benedictio patris firmat domos filiorum, Sir. 3. v. 10.

2. In Corporalibus. Quilibet enim domesticorum suorum curam habere tenetur, & qui id non facit, fidem negavit, & infideli deterior est, 1. Tim. 5. v. 8. thesaurizet oportet filiis, 2. Cor. 12. v. 14. obstrictus quoque est, ut conjugio ipsis prospiciat, & salutem eorum meliori modo promoveat, sicut Abraham procuratorem domus suæ Eleafarem ablegavit, ut duceret filio Isaac uxorem, Gen. 24. v. 1. seqq.

Verum hic plerumque in excessu peccant, dum id modò student, quomodo liberis multas opes corradant, aut eosdem ad sublimes honores evehant, interea studium pietatis friger, connivent ipsis in variis flagitiis, & ne quidem frontem contrahunt adversus eos, ut Eli, 1. Sam. 3. v. 13.

Sapientia autem humiliati exaltabit caput illius, & in medio Magnatum considerare illum faciet, ut Siracides ait, c. 11. v. 1. id verò parentes non animadvertunt, sed studiis sprete, filios in Galliam & Italiam mittunt, ubi largam vitiorum messem metunt, aut in aulas Principum deferunt, cum tamen observare tenerentur illud Poëtæ:

Exeat aulâ, qui volet esse pius.

Ad Scholam liberos mittant, ut in pietate illi instruantur, sicut Hanna Samuellem disciplinæ Sacerdotis Eli subdidit, 1. Sam. 1. v. 25. Et David Salomonem misit in manu Nathan Prophetæ, 2. Sam. 12. v. 25. Hic optimus thesaurus est, quem parentes liberis suis relinquere possunt. Pietas enim ad omnia utilis est, promissio-

nem habens vitæ, quæ nunc est, & futuræ, 1. Tim. 4. v. 8.

II. Tribulationis baptismum, de quo Servator: Potestis baptizari baptismate, quo ego baptizabor? Hic est baptismus crucis, quo Christus in passione suâ baptizatus est, Luc. 12. v. 50. & hodie tenus omnes pii baptizantur, quando aquæ usque ad animam intraverunt, Psal. 69. v. 2. & abyssus abyssum invocat ad strepitum canalium Dei, ut omnes undæ & fluctus super nos transeant, Psal. 42. v. 8.

Quemadmodum enim 1. baptizare quandoque idem est ac lavare, sicut usurpatur Marc. 7. v. 3. ubi de Judæis & Pharisæis Evangelista memorat, quod è foro venientes non manducant, *ὅτι μὴ βαπτίζονται*, nisi laverint manus: Lotione verò nemo carere potest: Ita & crux omnibus hominibus communis est, in specie verò qui piè vivere volunt in Christo Jesu, persecutionem patientur, 2. Tim. 3. v. 12.

2. Sicut infantes in Ecclesiâ toto corpore aquæ immerguntur, mox verò indomnes extrahuntur: ita nos quandoque ad eò limo tribulationum immergimur, ut certissima mors ob oculos versetur, sicut discipulis Christi accidit Matth. 8. v. 25. sed Deus manum nobis porrigit, ut incolumes evadamus ad terram, velut Paulus, Act. 27. v. ult.

3. Sicut ille, qui in aquam submergitur, omnibus viribus enititur, ut emergat: sic & nos sub cruce media adhibeamus, quibus liberemur. Præcipuum est ardens oratio. Ut enim necessitas docet natate, sic & necessitas docet orate: Domine, in angustia requisierunt

te, meditatio : quando eos caſtigas, Eſa. 26. v. 16.

4. Velut, qui in aquam mergitur, madet, ſed à Sole viciffim ſiccatur: ſic viciffitudinibus hujusmodi & pii ſubjecti ſunt, ut quidem multæ ſint tribulationes juſtorum, ſed de omnibus his liberat eos Dominus, Pſalm. 34. verſ. 10. poſt temſtatem tranquillum facit, & poſt lacrymationem & ſletum, exultationem inſundit, Tob. 3. v. 22.

Sic Chriſtianiſ gemino baptiſmo opus eſt, *Lucis* & *Crucis*. *Lucis*, qui ipſiſ imperitur in infantia, in nomine Patris, & Filii, & Spirituſ ſancti, Matth. 28. v. 19. Niſi enim quiſ renatuſ fuerit ex aqua & ſpiritu, non poteſt introire in Regnum cælorum, Joh. 3. v. 5. & *Crucis*, quo carere non poſſunt, per omnem vitam ſuam.

Dux Johannes Fridericuſ, Elector Saxonie flavam crucem in tergo gerebat, cum Anno 1503. die 30. Junii in lucem ederetur. Quod videns ſenex Paſtor dixit : Hic puer crucem geſtabit toti orbi conſpicuam.

Nos dilecti! omnes nobiſcum crucem in mundum inferimus, primam vocem emittimus ploranteſ, Sap. 7. verſ. 3. & ſi rectè miſeriam noſtram expendimus, vix tantum temporis reliquum eſt nobiſ, ut lacrymas ab oculiſ abſtergamuſ. Occupatio magna creata eſt omnibuſ hominibuſ, Sir. 40. v. 1.

Quando igitur accidit, ut eruce baptiſzeriſ, ſolatiuſ hoc arripe, quod in infantia tuâ alio quoque baptiſmo tinctuſ, per lavacrum aquæ in verbo adedò Servatori tuo initiatuſ ſiſ, ut neque moſ neque vita, neque Angeli, neque Principatuſ, ne-

que virtuteſ, neque inſtantia, neque futura, te ſeparare poſſint à caritate Dei, quæ eſt in Chriſto Jeſu, Rom. 8. v. 38. 39.

III. *Orationiſ novum*. Hic Chriſtam ad Salomeſ dicentem audimuſ : Neſcitiſ, quid petatiſ. Non quidem ignora- bant illi, quid peterent, *juxta rationem & concupiſcentiam carniſ* : verum qualita- tem Regni Chriſti non intelligebant, ideo petitiſ eorum erat, 1. *Contra Deum*, qui miſit Filium ſuum, non miniſtrari, ſed miniſtrate, & dare animam ſuam redemptionem pro multuſ, Matth. 20. v. 28. 2. *Contra Regnum Chriſti*, quod non eſt de hoc mundo, Joh. 18. v. 36. 3. *Contra propriam eorum vocationem*, non enim domi- natiſ, 1. Petr. 5. v. 3. ſed Evangelium prædicare debebant, armuſ militiæ ſuæ conſilia deſtruenteſ, & omnem altitudinem extol- lentem ſe, ad verſuſ ſcientiam Dei, 2. Cor. 10. v. 5. Ex hac cauſſa Chriſtuſ ait : Neſcitiſ, quid petatiſ.

Idem & nobiſ quandoque accidit, ut petamuſ *noxia*, ſicut infantuſ, qui cult- rum vel facem ardentem petunt, quæ læ- derentur, ſi acciperent. Verum ut pater illiſ talia non largitur : ſic & Pater cæle- ſtiſ non largitur, quæ ſaluti magiſ obſunt, quam proſunt.

ſcit ille tempuſ optimuſ,
Nobiſque nulluſ dat malum,
Spes hæc re-poſta nobiſ.
Nonnunquam petimuſ *inutilia*, ſicut Mi-
daſ, qui à Baccho ſuo orabat :

- - - Efficè quicquid
Corpore contigero, ſulvum verta-
tur in aurum.

Sed quàm ſtultè egerat, deprehendebat,
cum & cibuiſ in aurum veteretur. Sic
hodiè

hodiè adhuc multi divitias & pecunias precantur, nescientes quid petant. Nam qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, 1. Tim. 6. v. 9.

Deus quidem promittit, se exauditurum preces nostras, Psal. 50. v. 15. Esa. 65. v. 24. & omnia daturum, quæcunque petierimus, Joh. 16. 24. At promissio conditionalis est, si nimirum in Christi nomine, ad voluntatem ejus & in fide oremus. Hoc nisi fiat, nescimus, quid petamus, nec exauditionem sperabimus, quicquid enim non ex fide est, peccatum est, Rom. 14. v. ult. Hinc Jacobus: Petitis, & non accipitis, eò quòd malè petatis, Jac. 4. v. 3.

In temporalibus proinde voluntati Dei nos subjiciamus, cum leproso orantes, Domine si vis, potes me mundare, Matth. 8. v. 2. non enim vult sibi præscribi tempus, sed habet definitam horam juvandi, Joh. 2. 4. mirabile facit consilium, & magnificat sapientiam, Esa. 28. v. ult.

De Secundo.

SEquitur Medela, quæ fuit
I. Ex Christi promptitudine. Quærit enim ex Salome: Quid vis? juvandi promptitudinem innuens. Hunc morem adhuc hodiè observat, quam primùm loqui incipimus, aures suas ad orationem nostram inclinat, & ait ad usum quemque nostrum: Quid vis? In voca me in die tribulationis, & eripiam te, & glorificabis me, Psal. 50. v. 15. Antequàm clament, ego exaudiam: adhuc illis loquentibus, ego audiam, Esa. 65. v. 24. Matth. 7. v. 7. Quis igitur coràm Domino hoc se non humiliaret, ut adoret eum, quia ad eòdè promtè respicit in orationem humi-

lium, nec spernit preces eorum? Psalm. 102. v. 18.

Magnum hinc oritur solatium. Sæpè inter sacrum & laxum stamus, nemo nos adjuvare potest, & licet ingemiscamus, nemo est, qui consoletur nos, Thren. 1. v. 21. Hinc Jobus queritur: Fratres mei, sicut inundatio torrentium præterierunt, Job. 6. v. 15. & David: Amici mei, & proximi mei, è regione plagæ meæ stant. Et propinqui mei de longè steterunt, Psal. 38. v. 12.

Verùm quando Christo ærumnas nostras exponimus, Servatorem habemus paratissimum, qui benevolè respondet nobis: Noli timere, quia ego tecum sum. Cum transferis per aquas, tecum ero &c. Esa. 43. v. 1. 2. quin & rebus omnibus desperatis ille opitulatur, non enim manus ejus abbreviata est, Esa. 50. v. 2. sed aperta, Psalm. 145. v. 26. ejusque dexteræ est mutatio, Psal. 77. v. 11.

II. Ex calicis aptitudine. De quo ait Servator: Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum? De Deo ait Regius Psaltes, quod calix in manu ejus, vini meri plenus infusus, ex quo omnibus infundat, Psal. 75. v. 9. Hic calix tribulationis est, ex illo Christus in passione suâ bibit, & nos respondere ipsi cogimur, quilibet demensum suum habet, Act. 9. v. 16. Nam qui non bajulat crucem suam, & venit post me, non potest meus esse discipulus, Luc. 14. v. 27.

Ne igitur murmuremus, aut impatienter feramus. Calix saltem est, non dolium, non amphora, non labrum: est potio ad vires nostras demensa, cui omninò pares sumus. Deus enim, qui nobis eam infundit,